

5.1.2018

MML 4388/00 08/2017

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö MMM009:00/2017; 248/01.01/2017

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUKSEN HALLINNONALAN ERÄIDEN HENKILÖTIE- TOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN MUUTTAMISESTA JA ERÄI- DEN MAA- JA PUUTARHATALOUTEEN LIITTYVIEN LAKIEN KUMOAMISESTA

Maanmittauslaitoksen keskushallinto esittää pyydettyä lausuntona hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta ja eräiden maa- ja puutarhatalouteen liittyvien lakien kumoamisesta seuraavaa.

Maanmittauslaitoksen toiminnan kannalta relevantit muutokset kohdistuvat lakiin maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä (s. 49, yksityiskohtaiset perustelut, kohta 1.17), kiinteistörekisterilakiin (s. 56, yksityiskohtaiset perustelut, kohta 1.41) ja lakiin kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta (jäljempänä KTJ-laki, s. 56, yksityiskohtaiset perustelut, kohta 1.42). Kysymys on näiden säädösten osalta hyvin pienistä muutoksista EU:n yleisen tietosuojasetuksen vuoksi. Kahteen viimeksi tarkoitettuun säädökseen on ehdotettu lisättäväksi selvyiden vuoksi viittaus tietosuojasetuksen vahingonkorvausvastuuta koskeviin säännöksiin. Ensiksi mainittuun säädökseen ja viimeiseksi mainittuun säädökseen lisättäisiin puolestaan viittaukset tietosuojasetukseen ja tulevaan tietosuojalakiin henkilötietolain asemesta.

Itse säädösmuutosten sisällön osalta huomiota kiinnittää se, että vahingonkorvausvastuuta koskevat muutokset eroavat sanamuodoltaan hienan toisistaan. Kiinteistörekisterilakiin kaavailussa muutoksessa viitataan tietosuojasetukseen yleisesti, kun taas ns. KTJ-lakiin kaavailussa muutoksessa viitataan tietosuojasetuksen 82 artiklaan. Tässä yhteydessä on syytä harkita, tulisiko asetukseen viitata yhtenäisellä tavalla tältä osin. Maanmittauslaitos kannattaa kiinteistörekisterilakiin kaavailtua muutosta vastaavaa muotoilua. Jos tietosuojasetuksen artiklanumerointi jossakin vaiheessa muuttuu, sanottuja kansallisia säädöksiä ei tarvitse muuttaa siltä varalta, että niissä viitataan tietosuojasetukseen yleisesti, eikä vain tiettyyn artiklaan tietosuojasetuksessa.

KTJ-lain 6 §:n 4 momenttiin kaavailtu muutos on kannatettava.

5.1.2018

MML 4388/00 08/2017

KTJ-lain 6 §:n 5 momentin osalta tulisi harkita, pitäisikö siinä säätää, että "Henkilötunnus voidaan luovuttaa ainoastaan silloin, kun luovuttaminen täyttää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyt edellytykset henkilötietojen luovuttamisesta.". Tällainen muotoilu on linjassa julkisuuslain yleissääntelyn kanssa eikä se aiheuttaisi tämän hetkistä epäselvyyttä siitä, tuoko nykyinen muotoilu ("Henkilötunnus voidaan luovuttaa ainoastaan silloin, jos pyytäjällä on tai voi olla se tietosuojalain tai muun lain nojalla hallussaan") erityissäädöksessä lisänäkökulmia tulkintaan.

Loppuosa KTJ-lain 6 §:n 5 momentista ("Kiinteistötietojärjestelmästä annettavaan todistukseen, joka on tarpeen henkilön oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi, voidaan henkilön yksilöimiseksi merkitä henkilötunnus.") on edelleen riittävä. Huomionarvoista on se, että tuleva tietosuojalaki tulee näillä näkymin sisältämään säännöksen (ks. TATTI-työryhmän mietintöön sisältyvä ehdotus uudeksi tietosuojalaiksi, 29 § 4 momentti, http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80098/OMML_35_2017_EUn_yleinen_tietosuoja.pdf?sequence=1&isAllowed=y), jonka mukaan "Henkilötunnusta ei tule merkitä tarpeettomasti henkilörekisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin.". Saman sisältöinen säännös on myös nykyisen henkilötietolain 13 §:n 4 momentissa ("Rekisterinpitäjän on huolehdittava siitä, että henkilötunnusta ei merkitä tarpeettomasti henkilörekisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin."). Ilmeisesti KTJ-lain 6 §:n 5 momentin sanotulla säännöksellä on ollut tarkoitus selkeyttää, että säännöksessä tarkoitettussa tilanteessa on yleislaissa tarkoitettulla tavalla "tarpeen" sisällyttävä henkilötunnus todistukseen. *De facto* ei kuitenkaan tällä hetkellä selvitetä, onko todistus tarpeen "henkilön oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi". Tähän nähden olisi ehkä parempaa se, että KTJ-laissa ei olisi lainkaan sanotun kaltaista erityissäännöstä, vaan henkilötunnuksen merkitsemistä todistukseen arvioitaisiin aina tulevan tietosuojalain 29 §:n 4 momentin perusteella.

Ylijohtaja
Pääjohtajan sijaisena

Allekirjoitettu sähköisesti
Petri Korpinen

Maanmittausneuvos

Allekirjoitettu sähköisesti
Markku Markkula